

## Raadsinformatiebrief

RIB nummer 2023 90  
collegevergadering d.d. 7 november 2023  
programma Leefbaar Venlo  
portefeuillehouder T. Verhaegh

ons kenmerk 98597  
team Bouwen en Milieu  
steller W.W.F.T. Stevens  
telefoonnummer +31 77 3596877  
e-mail w.stevens@venlo.nl  
datum 7 november 2023  
bijlage(n) 1  
datum verzonden

**8 NOV. 2023**

### Onderwerp

Uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord Venlo 2023 (UP SLA)

### Kennisnemen van

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over het Uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord Venlo 2023 (UP SLA).

### Aanleiding

In het coalitieakkoord "Samen verder bouwen aan een gezond Venlo!" (2022-2026) staat aangegeven dat Venlo de centrumstad van Noord-Limburg is en een leidende rol heeft bij de regionale ambitie om een gezonde, zo niet de gezondste regio te worden.

Venlo werkt aan een toekomstbestendige leefomgeving die gezond en leefbaar is en waarbij mensen worden beschermd tegen schadelijke ontwikkelingen en effecten in de fysieke leefomgeving.

Ook schone lucht draagt bij aan een prettig woon- en leefklimaat in onze stad, waarbij een goede bereikbaarheid een randvoorwaarde is voor persoonlijke ontplooiing, ontmoeting en economische activiteiten. Het doel uit het coalitieakkoord en het behalen van gezondheidswinst is geheel in lijn met het Schone Lucht Akkoord (SLA) en daarom heeft de gemeente Venlo ook op 19 juli 2022 het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend (collegebesluit OneGov 1753868/Rib 110). Het doel van het SLA is om de luchtkwaliteit in Nederland permanent te verbeteren en is een akkoord tussen Rijk, 12 provincies en inmiddels 95 gemeenten. Samen streven deze deelnemende partijen naar een gezondheidswinst van minimaal 50 procent in 2030 ten opzichte van 2016.

Om de doelstellingen van het SLA te bereiken worden vaste - én aanvullende maatregelen uitgevoerd. Deze worden vastgelegd in een decentraal Uitvoeringsplan SLA, verder genoemd UP SLA. De vaste maatregelen zijn voor elke deelnemende gemeente gelijk en verplicht (voor zover van toepassing). De aanvullende maatregelen zijn variabel. De gemeente heeft hierbij de vrijheid

## Raadsinformatiebrief

om een maatwerk aanpak vast te stellen. Het SLA stelt daarover geen eisen. Deelnemende gemeenten verbinden zich binnen hun eigen taken en bevoegdheden tot uitvoering van maatregelen voor de verschillende thema's. Het Schone Lucht Akkoord (SLA) kent de onderstaande thema's, waarvoor ook maatregelen zijn gedefinieerd. De thema's 6 en 9 zijn voor de gemeente Venlo minder relevant:

1. Mobiliteit
2. Mobiele werktuigen
3. Industrie
4. Woningen en houtstook
5. Binnenvaart en havens
6. Landbouw (veehouderijen)
7. Citizen science en participatie
8. Algemene bepalingen
9. Internationaal (verloopt voornamelijk via de rijksoverheid en/of in Europees verband)

Het SLA gaat primair over luchtkwaliteit (stikstofoxiden en fijnstof) en humane gezondheid maar niet over de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. Daarnaast heeft het SLA verder geen invloed op buitenlandse bronnen.

### **Kernboodschap**

De gemeente committeert zich bestuurlijk om alle vaste maatregelen te implementeren (ambitieniveau is 2030) en hiervoor gelden geen harde juridische sancties.

Als niet aan de voorwaarden van het SLA wordt voldaan zal het bestuur van de gemeente Venlo hierop worden aangesproken (door de Rijksoverheid of de stuurgroep).

Binnen 2 jaar een na ondertekening van het Schone Lucht Akkoord moet het decentraal Uitvoeringsplan SLA (UP SLA) van de gemeente Venlo worden vastgesteld en ingediend bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (2024).

Daarna wordt de voortgang van de uitvoering in het UP SLA van de gemeente jaarlijks ambtelijk geactualiseerd én gerapporteerd aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

### **Actueel onderzoek GGD (Limburg-Noord en -Zuid) Luchtkwaliteit en gezondheid in Limburg (november 2022).**

Het rapport van de GGD is in opdracht van de provincie Limburg uitgevoerd en geeft inzicht in de omvang van de gezondheidsschade door Luchtverontreiniging in Limburg (peiljaar 2019).

Daarnaast draagt dit bij aan de bewustwording van de noodzaak om de luchtkwaliteit te verbeteren.

In Limburg wordt aan de Europese grenswaarden (NO<sub>2</sub>, PM<sub>10</sub> en PM<sub>2,5</sub>) voldaan maar niet aan de gezondheidkundige advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO, 2021).

- De belangrijkste bronnen van stikstofdioxide (NO<sub>2</sub>) in Noord-Limburg zijn wegverkeer en landbouw (veehouderijbedrijven).

## Raadsinformatiebrief

- De belangrijkste bronnen van PM10 (fijnstof) in Noord-Limburg is landbouw (veehouderijbedrijven).
- De belangrijkste bronnen van PM2,5 (fijnstof) in Noord-Limburg zijn industrie en houtstook.

In het Schone Lucht Akkoord (SLA) is afgesproken in 2030 te voldoen aan de WHO-advieswaarden voor stikstofoxiden en fijnstof uit 2005. De WHO heeft deze advieswaarden in september 2021 echter aangescherpt. Het is nog onzeker of de genoemde maatregelen voor 2030 haalbaar zijn (onder andere vanwege hoge kosten en onvoldoende beschikbaar personeel). Daarom heeft de WHO interim-waarden voorgesteld. Deze waarden kunnen een tussenstap zijn voor die plaatsen waar de nieuwe advieswaarden niet voor 2030 haalbaar zijn. Vrijwel alle interim-waarden lijken in Nederland wel in 2030 haalbaar te zijn.

In het Schone Lucht Akkoord (SLA) is afgesproken in 2030 te voldoen aan de WHO-advieswaarden voor stikstofoxiden en fijnstof uit 2005. De WHO heeft deze advieswaarden in september 2021 echter aangescherpt. Het is nog onzeker of de genoemde maatregelen voor 2030 haalbaar zijn (onder andere vanwege hoge kosten en onvoldoende beschikbaar personeel). Daarom heeft de WHO interim-waarden voorgesteld. Deze waarden kunnen een tussenstap zijn voor die plaatsen waar de nieuwe advieswaarden niet voor 2030 haalbaar zijn. Vrijwel alle interim-waarden lijken in Nederland wel in 2030 haalbaar te zijn.

### Gewenste situatie

Voor de gemeente Venlo zijn niet alle onderdelen uit het Schone Lucht Akkoord even relevant. In 2016 is door Tauw Infra en het RIVM in beeld gebracht welke bronnen verantwoordelijk zijn voor de emissies in Venlo. Uit dit onderzoek blijkt dat na de diverse bronnen uit het buitenland, wegverkeer de belangrijkste bron van luchtverontreiniging is. Maatregelen op het gebied van het thema Mobiliteit zijn het effectiefst en vormen daarom een belangrijk onderdeel van het UP SLA van de gemeente Venlo.

### Beleidskaders en ambities

Luchtbeleid staat niet op zichzelf. Gezonde lucht wordt steeds meer als onderdeel van andere beleidsdoelen opgepakt. Het SLA is daarom nauw verweven met andere beleidsdoelen en heeft ook een stimulerende werking richting nieuwe beleidskaders (bijvoorbeeld de Omgevingsvisie). Daarnaast kan de Stikstofaanpak, het Klimaatakkoord, de Regionale Mobiliteitsstrategieën, de Green Deal Binnenvaart en Havens, etc. ook voor gezondheidswinst door schonere lucht zorgen. In het SLA is daarom opgenomen: "Het Schone Lucht Akkoord maakt die gezondheidswinst zichtbaar en voegt alleen waar nodig en effectief maatregelen en activiteiten toe". De maatregelen uit de andere beleidsdoelen worden daarvoor ook doorgerekend met een gezondheidsindicator.

Zo valt het UP SLA Venlo 2023 binnen de onderstaande beleidskaders (niet limitatief):

- Coalitieakkoord 2022
- Samenwerkingsverband Regio Noord-Limburg (Gezondste Regio)
- Economische Visie Venlo 2030
- Fier op Venlo

## Raadsinformatiebrief

- Trendsportal
- Havenvisie 2020
- EU Horizon 2020 Pioneers Port
- Omgevingsvisie (nog niet vastgesteld)

De gemeente Venlo is ambitieus als het gaat om het realiseren van een goed woon- en leefklimaat. Gezondheid en luchtkwaliteit zijn daarvoor heel belangrijk. Deze ambitie is onder andere vertaald in een reeks maatregelen die is genoemd bij het thema aanvullende maatregelen in bijlage 1. Enkele voorbeelden van deze aanvullende maatregelen zijn:

- Zero Emissie Zone;
- Verduurzamen eigen wagenpark en ambtelijke kilometers;
- Stimuleren elektrische deelmobiliteit;
- Pilot onderzoek NO<sub>2</sub> (stikstofdioxide) en PM<sub>10</sub> (fijnstof) wegverkeer;
- Duurzaam bouwen (C2C-principe).

### **Uitvoeringsplan SLA (UP SLA Venlo 2023)**

In het decentrale uitvoeringsplan staat een beschrijving van de maatregel, de status van de uitvoering van de maatregel en het verwachte jaar waarin de maatregel in uitvoering wordt genomen of volledig is uitgevoerd.

Het decentrale uitvoeringsplan SLA is dynamisch en moet worden gezien als een groei-model van maatregelen naar 2030. Het is een continuproces, waarin steeds gezocht wordt naar innovatie, kennisdeling, kansen en nieuwe maatregelen op zowel nationaal als internationaal vlak. Op basis hiervan wordt het uitvoeringsplan steeds weer aangevuld met nieuwe maatregelen en geactualiseerd.

Het UP SLA Venlo 2023 bestaat uit 3 onderdelen:

- Algemene informatie.
- Vaste maatregelen, die voor elke deelnemende gemeente gelijk en verplicht zijn (voor zover van toepassing).
- Aanvullende maatregelen, die variabel zijn en waarbij de gemeente de vrijheid heeft om maatwerk toe te passen.

Omdat het vastgestelde format van het UP SLA lastig leesbaar is, volgt onderstaand een samenvatting van het UP SLA Venlo 2023. Voor verdere details wordt hierbij verwezen naar bijlage 1 (1. Decentraal uitvoeringsplan SLA – Gemeente Venlo – 20 juni 2023 (1).xlsx).

### **Samenvatting Maatregelen**

De bovengenoemde 9 SLA-thema's zijn als maatregel (V = Vast / A = Aanvullend) samengevat:

1. Nieuw.
2. Continu (levert een bijdrage aan het bereiken van het doel).
3. In onderzoek.
4. Afgerond (afgeronde projecten leveren een bijdrage aan het bereiken van het doel).

## Raadsinformatiebrief

1. Nieuw	Thema	V/A	Start uitvoering	Gerealiseerd
Bij de aanstaande ontwikkeling van de herinrichting van het Kazerneterrein en het Oude Veilingterrein wordt onderzocht hoe er schoon en emissieloos kan worden gebouwd. Hierbij wordt met name gekeken naar de emissie-eisen in aanbestedingen en vergunningen bij het inzetten van mobiele werktuigen.	1-2	V	01/2024	PM
In november 2023 wordt gestart met een actieve voorlichting van houtstook en houtrook.	4	V	11/2023	PM
In de periode november 2023 tot en met april 2024 worden alle klachten afkomstig van houtstook geïnventariseerd met als doel om meer inzicht te krijgen maar ook te kunnen acteren op basis van de stookwijzer.	4	V	11/2023	04/2024
Het invoeren van de Zero Emissie Zone. Zodra deze zone is ingevoerd mogen bestel-/vrachtwagens in deze zone geen schadelijke stoffen uitstoten. Deze maatregel is bestuurlijk vastgesteld en in voorbereiding.	1	A	2027	PM
De pilot NO2 (stikstofdioxide) en PM10 (fijnstof) afkomstig van wegverkeer. Op 4 locaties in de gemeente wordt een jaar lang NO2 en PM10 gemeten en gemonitord met als doel om de jaarlijks berekende waarden te vergelijken met de gemeten waarden. De start van deze pilot is gepland in december 2023.	1	A	12/2023	03/2025

2. Continu (levert een bijdrage aan het bereiken van het doel)	Thema	V/A	Start uitvoering	Gerealiseerd
De gezondheidsdoelen zijn in het verkeers- en vervoersplan Trendsportal ( <a href="https://www.trendsportal.nl/">https://www.trendsportal.nl/</a> ) vastgelegd. De projecten uit dit mobiliteitssysteem dragen bij aan een betere luchtkwaliteit (ook t.a.v. gezondheidsdoelen) c.q. leefomgeving. Via Trendsportal werken 8 Noord-Limburgse gemeenten samen aan een duurzame, veilige en slimme mobiliteit.	1-2	V	2018	PM
Voor emissie-eisen in aanbestedingen en vergunningen dienen de MVI-criteria (publicatie PIANOo) als basis. Er wordt vooral gekeken naar de "best practical and technical means", omdat onze bedrijfsvoering niet in gevaar mag komen. Daarnaast wordt bij iedere aanbesteding maatwerk geleverd en specialistische kennis ingezet als dit nodig is. Tenslotte komt het ook voor om een groeimodel voor te schrijven met hierin de SMART opgenomen streefdoelen. Voorbeelden hiervan zijn onder andere: <ul style="list-style-type: none"> <li>• het verduurzamen van het eigen wagenpark en de ambtelijke dienstreizen;</li> <li>• doelgroepenvervoer;</li> </ul>	1-2-5	V	2008	PM

## Raadsinformatiebrief

<ul style="list-style-type: none"> <li>• mobiele werktuigen;</li> <li>• en indien van toepassing ook bij pleziervaart, diensten en infrastructurele werkzaamheden bij havens en binnenvaart.</li> </ul>				
De gemeente Venlo neemt actief deel in de landelijke themagroep "Mobiele Werktuigen". Momenteel is de ervaring dat er nog maar weinig zero emissie bouw materieel inzetbaar is.	2	V	2022	PM
De algemene bepalingen SLA zoals de uitvoering, implementatie en draagvlak.	8	V	2022	PM
Er wordt invulling gegeven aan internationaal luchtbeleid en effectief gebruik van internationale regelingen binnen onze mogelijkheden en voor zover van toepassing.	9	V	PM	PM
Jaarlijks levert de gemeente aan het RIVM noodzakelijke input over het bereiken van de doelen zoals benoemd in artikel 1 van het SLA. Deze informatie wordt vervolgens doorgerekend in een monitoringsmodule voor luchtkwaliteit (NO2 en PM10). Deze was voorheen te raadplegen via de NSL-monitoringstool en sinds dit jaar via de CIMLK (Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit). Deze informatie is voor iedereen in te zien via <a href="http://www.cimlk.nl">www.cimlk.nl</a>	8	V	2023	PM
Het verduurzamen van het eigen wagenpark en ambtelijke-/dienstreizen.	1	A	2008	PM
Het verduurzamen van doelgroepen-/leerlingenvervoer.	1	A	2012	PM
Het stimuleren van duurzame brandstoffen.	1	A	2008	PM
Het stimuleren/uitbreiden van laadinfrastructuur.	1	A	2013	PM
De openbare vervoersconcessie zero emissie.	1	A	2017	PM
Het fietsplan. Dit plan heeft als doel het stimuleren en verhogen van het fietsgebruik.	1	A	2015	PM
Het stimuleren van elektrische (deel-) mobiliteit (onder andere in stadsdelen/wijken).	1	A	2022	PM
Kennisdeling van luchtkwaliteit en integratie met andere teams.	8	V	2013	PM
Diverse bouwprojecten op basis van het C2C-principe (producten die oneindig kunnen worden hergebruikt of die onschadelijk kunnen worden afgebroken) door zowel de gemeente als private instellingen.	4-8	A	2008	PM

<b>3. In onderzoek</b>	<b>Thema</b>	<b>V/A</b>	<b>Start uitvoering</b>	<b>Gerealiseerd</b>
Op basis van de ervaring van het Europees project Pioneers 2020 ( <a href="https://pioneers-ports.eu/">https://pioneers-ports.eu/</a> ) wordt een haalbaarheid Zero Emissie onderzocht dat als belangrijke input kan worden gezien voor de ontwikkelingen binnen het Venlose havengebied (Noord-/Zuid oever aan de Maas). Hierbij wordt onder andere gekeken in hoeverre het gebruik van walstroom kan	5	V	2020	PM

## Raadsinformatiebrief

worden gestimuleerd of zelfs verplicht. Momenteel is er in de Venlose haven nog geen walstroom beschikbaar, omdat hiervoor geen vraag is maar ook geen ligplaatsen aanwezig zijn.				
Naast de Havenvisie 2020 zal ook de ervaring binnen het project Pioneers 2020 bouwstenen opleveren om een routekaart zero emissie binnenhaven op te kunnen stellen. Hiervoor wordt nog een haalbaarheidsonderzoek "zero-emissie" gestart.	5	V	2020	PM
De gemeente hanteert een gedifferentieerd tarief voor scheepvaart. Dit tarief is gericht op het gebruik van dieselmotoren, omdat er nog te weinig aanbod van geëlektrificeerde scheepvaart is. Er wordt gekeken naar de differentiatie van dit tarief in relatie tot het toepassen van motoren in de scheepvaart.	5	V	PM	PM
De emissie-eisen in aanbestedingen en vergunningen om schoon en emissieloos te kunnen bouwen worden verder onderzocht. Hierbij wordt gekeken naar de inzet van mobiele werktuigen.	1-2	V	PM	PM
De gemeente zal de reële mogelijkheden onderzoeken om emissie-eisen in vergunningen toe te passen maar ook de mogelijkheden om het vergunningsbeleid aan te scherpen. Dit geldt ook voor het versterken van toezicht en handhaving.	3	V	PM	PM
Na de inventarisatie van de klachten over houtstook wordt medio 2024 onderzocht of een pilot met een fijnstofmeter haalbaar is. Hierdoor is het mogelijk om meer inzicht te krijgen en adequater te kunnen handelen op basis van de stookwijzer. Dit geldt ook voor het eventueel toepassen van een toolkit en meetmethode. De gemeente wacht dit extern onderzoek af en volgt de ontwikkelingen.	4	V	2024	PM
De gemeente participeert binnen de mogelijkheden van citizen science (burgerwetenschap). Afhankelijk van de resultaten uit een pilotproject elders in de provincie onderzoeken wij de mogelijkheden om dit te vervolgen in Venlo.	7	V	PM	PM
Binnen het thema Landbouw wordt de nadruk gelegd op veehouderijbedrijven. Het SLA gaat niet over de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden want hiervoor geldt een aparte aanpak van het kabinet. In de gemeente Venlo zijn niet veel veehouderijbedrijven. Daarnaast vormen deze bedrijven momenteel geen belangrijke bron van luchtverontreiniging om de vaste maatregelen binnen het SLA uit te moeten voeren. Wij volgen de landelijke- en provinciale ontwikkelingen voor zover van toepassing.	6	V	PM	PM

## Raadsinformatiebrief

<b>4. Afgerond (afgeronde projecten leveren een bijdrage aan het bereiken van het doel)</b>	<b>Thema</b>	<b>V/A</b>	<b>Start uitvoering</b>	<b>Gerealiseerd</b>
De pilot Solar Mobility Hub met als doelstelling het opslaan van zonne-energie in lokale accu's ten behoeve van elektrische deelauto's en e-bikes. Het resultaat is behaald.	1	A	2021	02/2023
Het Europees project Electric Green Last Mile (eGLM) met als doelstelling om het zware transport de laatste 150 km te elektrificeren. Het resultaat is behaald.	1	A	2017	2022
De snelfietsroute Greenport Bikeway Dit is een veilige snelfietsroute van Venlo naar het bedrijventerrein Trade Port Noord met als eindbestemming Horst-Sevenum. Het resultaat is behaald.	1	A	2014	2015
LARGAS (LAngzaam Rijden GAat Sneller). Het verbeteren van de lokale luchtkwaliteit door het bevorderen van de doorstroming van het verkeer in het centrum van Venlo (Goltziusstraat). Het resultaat is behaald.	1	A	2010	2011
Diverse bouwprojecten op basis van het C2C-principe (producten die oneindig kunnen worden hergebruikt of die onschadelijk kunnen worden afgebroken). Als voorbeeld geldt onder andere het stadskantoor van de gemeente Venlo, basisschool de Zuidstroom, diverse sporthallen maar ook bedrijfspanden. Het resultaat is behaald.	4-8	A	2007	2015 – De Zuidstroom 2016 – Stadskantoor PM – Diverse gebouwen

### Communicatie

In het kader van het SLA zal de gemeente Venlo inwoners en bedrijven waar nodig actief blijven informeren over luchtkwaliteit, de gezondheidseffecten en de te treffen maatregelen. Dit wordt nader uitgewerkt in het uitvoeringsplan. Het uitvoeringsplan is een dynamisch plan.

### Vervolprocedure raad

Het Uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord Venlo 2023 wordt jaarlijks geactualiseerd én gerapporteerd aan het ministerie, de gemeenteraad en via de reguliere weg (deelprojecten).

Burgemeester en wethouders van Venlo  
de secretaris

Twan Beurskens

de burgemeester

Antoin Scholten

### Bijlagen

1. Decentraal uitvoeringsplan SLA - Gemeente Venlo - 20 juni 2023 (1)